

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkőzép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilvántartási czikkok:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egy évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

II. Vilmos Budapesten.

Nagy és jelentős események színtere most a magyar főváros. A királyi palatya között üdvözli II. Vilmos császárt és ezzel nyilvánvalóvá teszi Európa közvéleménye előtt, hogy Magyarország, mint az úgynevezett monarchia szülőhelye — fekvésénél, tradícióinál és egyéb előnyeivel fogva igen jelentékeny szerepet mondhat magának az örökös tartományok felett.

Ezt a diesszomjas lelkünknek annyira kedves változást az osztrák állampotoknak köszönhetjük. Ezek nélkül még jóideig csak, mint a jövő évszázad egyenéről beszélhetnénk arról, hogy a magyar király Hollós Máttyás várán fogadja királyi vendégét.

Négy száz esztendeje annak, hogy a magyar udvartartás fogalma tulajdonképpen tartalmát elvesztette. Most elvett meg azóta először, a már már alkálódásnak indult fogalom, mely Magyarországra több mint három száz év óta csak a terhekben való részesedés kötelességét jelentette.

Most a kötelesség mellé oda lépett az annak megfelelő jog is. A jog hogy Magyarország saját földjén és saját állami élete tényezőivel juttassa kifejezésre szuverenitását.

Szinte köszönettel tartozunk az osztrák pártoknak azért, hogy végtelen gyűlölködésük, mely a Lajthán tuloly annyira összekuszálta az állapotokat s nálunk a rég nélkülözött állami szuverenitás bár külsőleg jelentkező restitúciójára reményt nyitott.

Mert kár volna a hatvanhetedik kiigyezés által létesített új közjogi alakításban keresni e nagy jelentőségű változás alap okát.

Ellenkezőleg. A tapasztalat azt mutatja, hogy míg a kiegyezés érinthetőségének politikai dogmája ellentmondás nélkül érvényesült a közös monarchiában: Magyarország hiába várt az állam szuverenitását illető szymboliumainak bár mily kis mértékű érvényesítésére.

Am, de azonnal megváltozott a helyzet, a mint a kiegyezési műről szóló politikai dogma varázshatalma megfordított.

Ausztria züllött viszonyai között II. Vilmos ottani látogatása csak az egymással gyűlöletes harcban álló tagok centrifugális törekvéseinek adott

volna tápot. A csehek lelkületében felszította volna a német gyűlölség annyig is elevenen égő tüzét. A németekben pedig megszilárdította volna a nagy német birodalomhoz tartozás tovább nem palástolható vágyát.

E kínos disszonanciát kerülte ki az az udvari bölcsesség, mely e mellett Magyarország népének nemzeti hiúságára is spekulálva, a német császárt vendégünké tette.

Ismétlődött a hagyományos osztrák politika, mely a „birodalom“ válságainak és zavarainak biztosító szelepeként tekintette Magyarországot. Sokszor bevált ez a hagyományos politika, mely a kibontakozás útját Magyarországon megtalálva, az így vissza nyert erőt újból Magyarország ellen fordította.

Nem kutatjuk, hogy vajon meg van-e most is a célzat: Magyarország által segíteni újabb erőhöz az elgyengült magyar ellenes politikai irányzatot, — de azt látjuk, hogy a rendelkezésre állt erőkiegészlet feletté megfogott.

Az alkotmányosság szelleme bomlasztólag és enyészítőleg hatott a régi Ausztriára. Az ma holnap, mint földrajzi fogalom sem egzisztál többé. Ez a természetes következménye annak a procezzusnak mely megindult azzal, hogy Ausztria megszűnt a régi nyugati birodalom központja lenni s befejezést nyert azzal, hogy a germán államok közt a vezérszerepet Poroszországra ragadta magához.

E Poroszországnak uralkodója a jeleztük procezzust befejező dinasztiajának, e dinasztia minden kiváló tulajdonságát magában egyesítő fiatal sarja, mint szövetségi lépést Magyarországra fordította.

E szövetség régi ellentétek megsemmisülését régi hatalmi aspirációk letűntét jelenti. Jelenti azt, hogy a viszonyok hatalmának vasvesszeje a Habsburgokat is kényszerítette a tanulás és feledésre. Nem vitatkozunk ezuttal e szövetség értéke felett, de legnagyobb értékét abban látjuk, ha a neki létező adó szükség érzete rávezetné a dinasztia annak a közel napokban oly nyilvánvalóvá lett politikai szükségnek tudatára is, mely Magyarországnak történelmi múltján alapuló jelentőségét állítja előtérbe.

Dr.

A német császár Budapesten.

Budapest, szept. 20.

Pontban tíz órakor jelentette a királynak Ludvig elnök-igazgató, hogy a német császár vonatja közeledik. Csakugyan a kanyarulatban felútt a hatalmas angol gép, mely méltóságteljesen vonta maga után az izléses loher-kék színű tornác kocsikat.

A királyi előrelépett. Háta mögött álltak a főhercegek. A kíséret egy a váróterem ajtaja körül félkörben állott meg. Közben a német császár a váróterem ajtaja körül félkörben állott meg. Ekkor hallatszott fel az első éljenzés, mely a császárnak hazájához, Pár pillanatra telt s Vilmos császár könnyű léptekkel lehaladt a kocsiához illesztett lépcsőn.

A császár kardját hóna alá kapta s mosolygó arccal lépett a királynak elé, a a kívül melegen kezét szorította, azután kezével megcsókolta egymást. A császár megérkezésekor a zenekar a „Heil dir im Siegerkranz“-ot intonálta.

A német császár először a főhercegeket üdvözölte, majd a két uralkodó elépett a felállított dísz század előtt.

Ezután a király bemutatatta a német császárnak Bánffy miniszterelnököt, a minisztereket, Márkus polgármestert, Rudnay főkapitányt. A császár mindegyikkel barátságosan kezét fogott.

A bemutatások után Vilmos császár királynak jobbán foglalt helyet a kocsihátsó pályaudvar környékén egybegyűlt közönség éljenzése közt indult el a fogat.

Jön a német császár!

Az utolsó órák óta várakozó közönség már türelmetlenül várta a németek uralkodóját. Az idő lassan tel, itt-ott, ahol éppen lehetett, csoportokba verődött a tömeg s hallgatta azok beszédét, akik látták már a német császárt hazájában, vagy a tatabi hadgyakorlatokon. A munkáscsoportokban a németországi szocialistákról esett a legtöbb szó, a kiknek uralkodója oly nagy ellensége. Legtöbben azonban féltették nehezen szerzett jó helyüket s el sem mozdulva onnan, a katonaság, vagy a baloldali felállított egyesületek s iskolások sorfalain keresztül tekintgettek kíváncsi szemekkel a pályaudvar felé.

Tíz óra után pár perccel a katonaság fegyverbe állott s a pályaudvar felől felhangzott a lelkes éljenzés, mely az udvari fogatot nyomon követte fel a várpalotáig.

A német császárt láthatólag meglepette a figyelem s jobbra-balra köszöntgetett elegáns mozdulattal sapkájához emelve jobb kezét. A királynak is boldogan tekintett szét az ünneplőbe öltözött, lelkesedő tömegben.

Az éljenzés nem szűnt, csak fokozódott, mikor a fogat befordult az Erzsébet körútra.

Vilmos császár egy pillanatra megelégedve tekintett végig a földszintet, hatalmas körúton. Sokáig nem nézhette az éljenző közönség felé fordult és mindkét oldalra köszöntögetett.

A Körúton, az Andrássy-úton minden

ablakból kíváncsi fejek hajoltak ki s integtek kendőikkel a császár felé. Vilmos császár egy pillanatra fel-feltekinthet s mosolyogva szalutált.

Az Albrecht-úton ismét erősödött az éljenzés s míg a várudvarra a fogat be nem fordult, a német császár alig vehette le a sapkáját mellől a kezét.

Fogadás a várakban.

A királyi várak fehér termében várták a két uralkodót a főhercegek, a magyar zászlósorak és kíséret.

A keleti pályaudvartól a Kerepesi-úton, Erzsébet-körúton, Teréz-körúton, Andrássy-úton, Morokói-útcán, Fürdő-útcán, Ferencz-József-téren, Lánchídon, Albrecht-úton, Disztéren, Szent György-útcán, át vezetett az út a várpalotába, melyet az udvari fogat huszonhárom perc alatt tett meg.

Fenn a Gellért-hegyen a ezitadellában még mindig dögött az ágyu, mikor az uralkodók fogata megállott a várudvar felső négyszögén.

A várak fehér termében a német uralkodó első sorban a főhercezeknek üdvözölte, majd pedig a főhercegrezhez lépett s meleg kézszorítást váltott vele. Kis idő múlva a császár lakosztályába vonult vissza.

A holt kéz vagyona.

— Egy millió 800 ezer hold —

„A magyarországi katolikus egyházi vagyon tulajdonjoga“ czimű Török Kálmán egri főegyházmegyei pap vaskos könyvet adott ki.

Ebből látjuk, hogy legkiterjedtebb birtokai vannak a nagyváradi lat, szertartás püspöknek, nem kisebb mint 187,393 kat. hold, melyből 126000 hold erdő, 31 és fél ezer hold szántó, 21 és fél ezer hold legelő.

Utána a nagyváradi g. kath. püspökség következik 149,656 holddal, mely azonban csak nem egészen erdő, de azért oláh kulturális célokra elég bőven jövedelmez.

Az esztergomi érsekségnek 95,983 holdja van, melynek egy harmad része erdő, valamivel kevesebb része szántó. A kalocsai érsek már csak 87, 433 holdnak jövedelméből él, az egri érsek pedig 42397 holddal kénytelen megelégedni s ennek is nagy része, 28915 erdő csupán 7147 holdat használnak szántás-vetés alá. A r. kath. püspökök közül legszegényebb lehet a roszonyói, kinek 7178 hold jutott, ez is tulajdonképpen erdő, de már a veszprémi püspök 65618 holdon gazdálkodik, a niből 17 és fél ezer hold szántó föld, 33 ezer hold pedig erdő.

A g. kath. püspökök a nagyváradi kivételével nincsenek ilyen bőven megáldva földi javakkal, de azért az eperjesi és a munkási püspökök is van mit aprítani a tájba, amannak 6967, emennek 3852 hold földje lévén. Hanem a lugosi g. kath. püspök már ugyan szegény egyházfő, akár egy kalvinista püspök, mindössze 9 hold szántóföldje, 550 négyszögöl kerte s 450 négyszögöl adó alá nem eső birtoka van.

A káptalanok között legtöbb birtoka van

az egri főkáptalannak: 105316 hold, melynek egyharmada szántóföld, 40000 hold legelő, 12357 hold rét, 9630 hold erdő. — Érdekes, hogy e birtokok legnagyobb részét az egri káptalan csakugyan nem királyi adományból bírja Ároktót, Polgárt, Szent-Margitát, Kisfaludot, Bakocs Tamástól 1501-ben. Egyeket Nagy-Ivánt, Migléczet a nagylucei, Dóczy családtól 1492-ben kapta; Tarna-Szent-Miklóst Heves-Ivánt végrendeletileg hagyta a káptalannak 1527-ben Palóczy Antal. Tisza-Palkonya egy részét Dobó István elődei még 1337-ben adták a káptalannak.

Az egri főkáptalan után a nagyváradi káptalan következik 77381 hold birtokkal. Ebből 33378 h. erdő, 26999 h. szántó, a többi rét és legelő. Az esztergomi főkáptalan 70-910, a kalocsai 24045 holdal bír; de már ennél többje van a veszprémi káptalannak, t. i. 54733 h. A tanításnál foglalkozó hazafias rendek is nagy vagyon felett rendelkeznek. A pannonhalmi sz. Benedekrend 64848, a zirci ciszterci rend 53798, a jászóvári premontrei kanonok rend 39614, a kegyes tanítórend 26943 hold földnek az ura. Az erdélyi r. kath. status 19860, az egyetemi alap, melyet az idetzett könyv szintén a kath. alapok közé sorol, 27051, a vallás és tanulmányi alap pedig 221668 holdat számít birtokai közé. A vallás alaphoz tartozik a 35000 holdas püspök-ladányi uradalom. A holt kéz vagyona összesen 1.805,000 holdra terjed ki.

A magyarság ünnepe Kékesen.

Örömmünnepe volt a kékesi magyarságnak a múlt vasárnap. E napon szentelte fel az egyház közég ujonnan épült ev. ref. templomát.

Az ünnepre gr. Wa. s Béla főgondnok és országgyűlési képviselővel, valamint Bakó Károly és Lázár János nagy birtokosokkal egyetemben megjelent a kékesi járás értelmisége is, hogy tanuja legyen olyan helyzeteknek, melyek kimondhatatlanul üdítő pillanatait képezik az ezer robot alatt nyűgő prózai életnek, amely vajmi kevesebb ér rá ebben a sivár korban ideálkéért buzdulni.

Az ünnepet a templomban Somkerei Miklós esperes és a püspök helyettesítője nyitotta meg egy megaló imával, mire Kovács Ákos szamosújvári lelkész mondott szép egyházi beszédet, élénken fejtegetve az ur házának vallási, erkölcsi és társadalmi jelentőségét.

A kerületi papság is szép számmal volt képviselve, de volt is foglalkozása, mert az új templomban keresztelés volt, melynek szertartását Csűrös István örd. fizesi lelkész végezte és Fazakas Sándor és nejeének leánykáját keresztelte meg Anna és Mária névre. A kereszt szülői tisztet Gajzágó Vilmos járási főszolgabíró és neje teljesítette.

Ezután esketés következett: Benedek Lajos m. földvári pap Szabó Annát és Szalay Jánost eskette össze lendületes beszédet intézve a fiatal párhoz. Végül Gyárfás Albert bethleni lelkész osztotta ki a pap-ság segédlete mellett az urvacsorát, melyből vagy kétszázan részesültek. A templomi ün-

Könnyű pongyoláját, sötét utcai ruhával cseréli föl, s gyors léptekkel az utcára ép. A csendes kövezeten kevés a járó-kelő, ő nem veszi észre, gondolataival van elfoglalva, s sebesen halad előre.

Hirtelen összerezzen, egy asszony sapadt arcát látja maga előtt, aki kéri, szenvedő szemekkel néz föl rá, kezét feléje nyújtva, halkan mondja:

„Ön boldog és gazdag könnyűlőn a két alakot.“

A lámpa fénye megvilágítja a két alakot.

A szép asszony fülében kápráztatón szikrázik a gyémánt, a koldusnő keserűséggel nézi — nem látja szemében az égő könnyet, mely annál is fényesebben ragyog.

Egy arany hullott kezébe s a szavakat hallja suttogva: „Imádkozzék értem.“

Melanie.

Az atya büne.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék“ számára fordította: AMICA.

I.

(Folytatás.)

(3.)

Bűnöm következményeit az én ártatlan gyermekem fogja megérteni? Oh, irgalmas atyám! Ne tedd — ne tedd azt — könnyűlő rajta!

Bánatában és igaztatlóságban úgy tetszett előtte, mintha ezeket a szavakat hangosan kiáltotta volna, és mintha az utcán járó emberek gyanakodva néztek volna rá.

Ez a gondolat arra szolgált, hogy némileg lecsendesítse; de midőn Margit a csarnokban találkozott vele, arczának kisérletes

AZ „ELLENZÉK“ TÁRGYAJA.

1897. szeptember 21.

Vezeklés.

A szobában szürke félhomály van, melyet a lámpa búságot sugár a selyem ernyő mögől alig osztat szét. Alaktalan árnyak fekszenek a nehéz damaszt függönyökön, s a puha keleti szőnyegen. A márvány kandallóban a hamu között még pislog a tűz, s néha nagyot lobbanva, vörös fényt áraszt maga körül. A kínai vázákban bódító illatot lehelnek az ibolya és jáczint csokrok. Kellemes meleg tölti be a pазaron berendezett kis fészeket.

Künn hideg őszi szél fúj, s az eső nehéz csappokban verődik az ablakhoz. Az utcáról kocsiörgés hallatszik be, a mint sebesen végig rohog a kövezeten. Bennt mely eső van, csak a XIV. Lajos korabeli óra ketyeg egyhanguan, jelezve az idő haladását. A kereveten kényelmes helyzetben egy fiatal nő fekszik, drága prémmel szegélyezett ruhája bő ráncokban omlik alá karcsu alakján. Fejét karján nyugtatja, s félig csukott szeműl, az elhervadó tűzbe bámul. Halvány arczán fáradt vonás ül, fehér kezével végig simit homlokán, s lehangyaszott, mintha ez a kis világosság is bűn volna. A nehéz függöny megmozdul s a komorna halkan belép s megállva urnője előtt, kérdi, hogy hány órára parancsolja a kocsit, s melyik útőzetet készítse elő számára? Egyiket sem Ninon, nem megyek se-

hová, fáradt vagyok, feleli a szép asszony búságot mozdulattal kísérve szavait.

A komorna tágra nyílt szemekkel bámul maga elé, mert egy idő óta, már többször nyerte e feleletet kérdéseire. Kifelé menve, azon töprengött vajjon mitől fáradhatott ki asszonya, hisz semmit sem dolgozott. Bár én mehetnék, gondolja magában, mily jó lehet, a koci bársony párnáira dőlvé, díszes ruhában, színházba, estélyekre roogni — s csillárok fényárjában keringeni — ragyogni.

Nem értette, hogy van valami, a mi több a test fáradtságánál — a lélek kimerülése, hogy van idő, mikor minden közönyössé válik: mulatság, hódolat, ünneplés; mikor üres semiségnak tűnik föl az emberek üres fecsegése, vagy komolyabb beszéde egyaránt, s a tömegben egyedül, végtelen egyedül érezük magunkat.

Ugy volt ő; megunt a fényt, pompát, mely körül vette, s melyre egykor vágyódott. Vissza gondolt arra az időre, mikor szegény volt, de reményekben, vágyakban gazdag. Mikor lelke fogékony volt minden iránt, mi szép s nemes, mikor tudott álmodni, hinni, lelkesülni; s mikor szabadon szívt a balzsamos levegőt, fürdött a napsugárban, ama távoli kis faluban. Mikor nem kellett mosolyognia, ha sirni szeretett volna s nem kellett mást mondania, csak a mit érzett.

Alig telt el egy év, hogy férjhez ment, s az élet még mily hosszú, mily végtelen hosszú.

Homályos sejtelmek ébredtek benne, hogy csalódott önmagában s élete tévedés

volt, s egyedül ő az oka. Hisz nem erőszakolta senki, hogy egész valóját, lényét egy férfinak fűlódotta, aki őt nem értette meg. De elvakította a fény, a gazdaság, azt hitte, ez mindent fog pótolni.

Választhatta volna a szegénységet is azzal a másikkal, s talán úgy jobb lett volna. Ma össze teszik ifjú élet erejét, talán kiküzdhetnék volna magoknak a boldogságot...

Lassan fölemelkedik s egy kis asztalhoz lép, el akarja ütni kintó gondolatait s egy könyv után nyul. Szórakozottan lapoznak benne vetkény ujjai. Egy hervadt rózsza hull lábához. Lehajlik és fölemeli. Különös finom illat árad szét az elbarnult száraz szirmokból. Sokáig rajta feleli tekintetét; az illat mint egy izenet száll feléje az elmúlt időkől.

Emlékek elevenednek föl lelkében, hangok csendülnek meg, melyek rég elhangzottak, álmodnak jelennek meg, melyeket az elmúlt idők éjszakájában álmodott.

Látja a hervadt rózsát virulni, bár még egyszer nyílna. Látja a kezét, mely néki létepte: bár még egyszer érinthetné, s azok a szemek, melyek akkor tekintetét keresték, ha még egyszer belejőnek nézhetne.

Keserű sohaj tör elő kebléből. Hiába minden vágy, az elmúlt idő vissza nem tér soha.

Eszébe jutott egy szép júniusi reggel. A lég telve volt fénnel, napsugárral. Az erdőben sétáltak. Szóltalaul haladtak egymás mellett, lelkük tele volt, de ajkuk néma maradt. Czelátnalul barangoltak s az örököző fenyők homálya borult rájuk.

nevet Nagy Ede kékesi ev. ref. pap beszéde zárta be, ki halásan emlékezett meg mind-azokról, kik adományokkal lehetővé tették a templom felépítését.

Ilyenek voltak első sorban Karácsonyi Sándor birtokos, ki a költségeknél majdnem kétharmadát adta, Szász Domokos püspök, ki a domesztikából 1000 frtot adott, mind-azokról, kik bármely adománnyal hozzá járultak a szent céllal létesítéséhez.

Eszményi, önzetlen s a magyarság elismerésére és halálára érdemes munkásság volt ez, mely méltó jutalmát élvezni fogja mindannyiszor, valahányszor azon ormos domb-alatt megpillantja a sugar tornyú templomot, melynek lobogó oltárán nemcsak a vallás és erkölcs szent eszméinek, hanem a magyar nemzet diadalának fénye is örökké világítani fog és arra fogja buzdítani az magyarságot, hogy a karddal szerzett szép hazát, munkával és szorgalommal törekedjék nagygyá és dicsővé tenni, hogy ha majd újra fölszáll egy szent Turul madár a nemzet kevély zászlójára, büszkén tekinthessen szárnyát feszítve le a rónára és hegyvölgyes hazájunk szikla-bérczeire, hol őz Álmos ifjú nemzete lakik!

Délután gazdag közebédhez ült a társaság, s gr. Wass Béla főgondnok a legelső magyar emberre, a király és királyi család egészségére ültette poharát, mit a közönség felállva lelkesen éljengett.

Dr. Torma Miklós alispán a távollévő Szász Domokos püspökre, Somkerei M. br. Bánffy Dezső miniszterelnökre, Nagy Ede gr. Wass Bélára, Gyárfás A. br. Bornemissza Károly főispánra, Gajzágó Vilmos Somkerei esperesre, Karácsonyi Sándor dr. Torma Miklósról, Kovács A. Nagy Ede, Kovács A. Karácsonyira, Ujvári L. Gajzágó főszolgabíróra, Biró Gy. a papokra, Benedek a vendégszóra, Somkerei Veress Dezső szerkesztőre, Karácsonyi Nagy Lajos főszolgabíróra ültetett poharát.

Este fényes táncmulatság volt, mely vig kedélyhangulat mellett méltó befejezése volt az ünnepélynek.

A rendezőegység tagjait s kiváltkép Gajzágó Vilmost és nejét méltó elismerés illeti, kik mint katolikusok sokat fáradoztak a protestáns ünnep sikere érdekében. (—)

A Tordán felállítandó árvaház története.

Több éven át egy hang sem szóltál meg a Tordán felállítandó Arvaház érdekében, köteleseknek tartom tehát az egyet ügyét köztudomásra hozni, miután alakulásakor a jegyzői tisztséget viseltem. Többször megkísértem az árvaház érdekét előmozdítani, de mindig sikertelen maradt törekvésem, s úgy lemondtam tervemről, de bizonyára vannak oly egyének, kik előtt nem lesz érdektelen, ha némely adatokról értesülést szereznek.

Habár a jelen időben még gyűlésnek sem tartatnak s az egyet ügye hosszú évek során pang, mindazonáltal a töké, mely az 1884-ik év január 13-ik napján, Puhl Ignác nének elnöksége alatt 4000 frtot képviselt a jelen időben már körülbelül 7000 frtra emelkedett; a tordai kisegítő takarékpénztárba lévén elhelyezve, dr. Wolff Gyula pénztáros kezelése alatt érintettem.

Ezt előre bocsátva, következik az Arvaház egyet rövid története, melyet Moldován Gergely írt meg. Én csupán azért akarom közze tenni, hogy az emlékeket felelevenítsem.

A tordavárosi árvaház felállításának eszméje 1872-ik évben keletkezett, Puhl Ignác nének tordai olvasó-nőgyuleti elnök, báró Bornemissza Ignác nének kolozsvári árvaházi sápadtságától, szemének vad tekintetétől és az ajkai körül levő kékes színtől megijedt.

— Papa, mi a baj? kérdé aggályosan. Ugy-e nem beteg?

— Nem, nem vagyok beteg; de ma reggel megvizsgáltattam magamat sir Gregory Jakabbal és ő azt mondá —

Margit az oldala mellé ugrott és karjait az atyja nyaka körül fonta.

— Atyám, kiáltá, miért nem engedte meg, hogy elkísérjem? Miért ment egyedül?

— Azért, édes gyermekem, mert meg akartalak téged a fájdalomtól kímélni. Gyer ide, drágám, beszélni akarok veled.

St. Claire ur abba a kis földszinti szobába vezetett a leányát, melyet privát napali és iroda-szobának használt azon titkos kölcsönök elintézésére, mit ösmerősei és barátaival folytatott.

— Egy idő óta tudom, hogy szívbjajom van, kezdé St. Claire ur, a mint fáradtan az íróasztala előtt álló székre roskadt; de ma sir Jakob azt mondta, hogy a betegség előre haladt és minden pillanatban végetes lehet.

— Atyám, édes jó atyám, ne — ne mondja azt! Pearl térdeire borult az atyja mellett és görcsösen csúngolt rajta. Ugy-e nem hal meg és nem hagyja itt a kis leányát, ki magát annyira szereti? és keservesen kezdett sírni.

— Csitt, csitt, drágám! Ne sírj! Nem, én nem hagyok el, míg nem leszek kénytelen azt tenni. És a doktor azt mondja, hogy ha nagyon ügyelek magamra, még éveket élhetek; de helyváltoztatást és nyugalomra ajánl. Tehát mit mondasz ahhoz, hogy ezt a házat hagyjuk el egy időre és menjünk külföldre, hol az öreg atyáddal valami félreeső kis faluba vonulj, hol csendes nyugalomban lehetünk és egyedül.

St. Claire ur olyan vidámsággal beszélt, a mi régebbi megoszlta a leányát, éppen a hogy szándéka volt azt tenni. Pearl felemelte a fejét és az arc kiderült.

— Oh, papa, mily pompás! Mikor megyünk? — Mihelyt a ház kiadását el tudom intézni, volt a válasz. Tudom, hogy Dartrey segítségemre lesz ebben a dologban.

Azon férfi nevének az említésére, kit Pearl teljes szívvel gyűlt, az aroza ismét elborult.

— Atyám, én nem bíznám meg őtet azzal, mondá hidegen.

— Miért nem? Dartrey egyike a legjobb barátainak, kikkel bírok. — Pearl, én nem tudom elgondolni, hogy miért vagy olyan nagy ellenszenvenvel iránta. Ő elég figyelmes hozzád.

St. Claire ur ingerülten, majdnem haragosan beszélt.

— Igen, — ő elég figyelmes, sőt túl is az, de ő még sem az, a minek látszik, — volt a komoly válasz. Dartrey Clive előtt semmi sem volna szent, hogy a saját céljait elérje; és jaj annak a szerencsétlen teremtsnek, a ki az ő hatalmába kerül!

En tanulmányoztam néha az arcát, és ő engem Dombey és Iiában Carver urra emlékeztet. Meg vagyok róla győződve, hogy ő nem olyan barát, akiben bízni lehessen.

St. Claire ur a leánya beszédére erősen megrettent, és még az ajkai is elfehéredtek.

— Édesem, te előítélettel vagy iránta, mondá hidegen Dartrey nagyon jó ember, és barátom. Kérlek, ne beszélj többet egy róla, a hogy most téved; és bánt és bosszant engem.

— Jól van papa.

Egy ideig mind a ketten hallgattak. St. Claire ur azon törte a fejét, hogy a leánya előtt miképpen tudja elintézni azt a ténny, hogy távolléttik által a mostani szállásuknak Dartrey Clive lesz a lakója, míg a leány maga bensőleg azon örült, hogy nem szükséges többé, hogy szívében az atyja életmódja által okozott szegény helyet foglaljon, miután azzal most már fel kellett hagyni.

— Pearl, még van egy másik dolog, a miről beszélni kívánok veled, folytatá St. Claire ur egy idő múlva. Midőn én itt hagylak, te teljesen egyedül maradsz a világon. Nekem kevés rokonaim vannak, és azok az utóbbi időben kerülnek engemet. A testvérem Ausztriában van és én nem láttam őtet mióta a kollégiumból kikerültünk, midőn ő kiment oda, hogy az atyámnak valami birtokát kezelje. Azt hiszem, hogy azóta meggazdagodott, de hogy megőszült e, vagy agglegény, azt én nem tudom. Azonban, nem hiszem, hogy te kívánnád, hogy tőle függjön az otthonod; és én sem kívánom. Pearl, nekem nincs vagyonom, a mit reád hagyjak, tehát, mielőtt meghalnék, szeretnék téged férjhez menve és a saját otthonodban elhelyezve látni.

St. Claire ur erőfeszítéssel, és kétségesen beszélt, mint ha nem volna biztos a tárgya felett. A Pearl arca egy kissé elpirult, de az a pir mulgony volt, halványan és moraven ült, mint egy márvány szobor, sőt két szemeit az atyja arcára függesztve.

— Egy házassági ajánlatot már kaptam a számomra, folytatá St. Claire ur, Dartrey Clivétől, a ki, mint tudod, rég szeret téged, kérlek, halgass ki — mondá, a mint Pearl szenvedélyes elentmondás kiáltásával fel állott, mert az ő ügye mellett beszélni, érezem, hogy a te boldogságodat biztosítom a jövőben, ő a legrégibb barátom, és az, a kiből leginkább bízhatom; nagy megnyugvásomra és vigasztalásomra szolgálna, ha olyan kezesen hagyhatnák, — tudva, hogy gondoskodva van rólad, — és van a ki örökdíjk felett.

— De nem Dartrey Clive! Atyám kérem, ne hagyjon engemet azon férfinak a gyámsága alatt, a kit annyira gyűlölök és utálok! Atyám azt mondja, hogy előítéletes

elnök közbejöttével, 1872. május hó 16 án Tordán értekezlet tartatott, melyben az árvaház felállításának eszméje lelkesedéssel fogadtatván, a végrehajtással a tordai nőgyuleti bizott meg.

A tordai n. e. magává is tette az ügyet, s már 1872 Junius hó 19 én alakulási nagygyűlést hívott egybe, mely az elnöki tisztelet Puhl Ignác nének Margitha Karolinára bízta; jegyzőnek Csongvay Domokos né; pénztárosnak Harmath Lujzát választotta meg.

Mindenek előtt pénzről kellett gondoskodni. Kibocsátott az erdélyi részre 60, a Királyhúgon túli részre pedig 15 iv. A nők kiváló lelkesedést tudtak ébresztani az ügy iránt, s fáradhatatlanságuk által tekintélyes összeget gyűjtöttek az egyet pénztárába. Mások hangversenyeket rendeztek kiváló eredménnyel.

Az alapítókét nagy mértékben nevelte, Nagy Ferenc tanár, a ki az árvaház ügyét intéző bizottság 1873 Október 9-én tartott ülésében, az árvaház alap tőkéjéhez csatolta az általa „Népnevelési egyet” czéljaira gyűjtött, mintegy 500 frtot tevő összeget.

A begyűlt összegek kiváló lel ismeretességgel, a tordai kisegítő takarékpénztárba tétették gyűmölcsöztes végett.

Az árvaház ügye 1882-ik szept. 24-én tartott közgyűlésen újabb fordulatot vett.

Tekintettel azon körülményre, hogy az árvaháznak alapszabályai nem voltak, Imets Dénesné, Damokos Antalné, Csongvay Domokosné, Velits Samuné, Dániel Ferencné, Dániel Károlyné, Dulló Jánosné, Puhl Ignác, Velits Ödön, Lengyel Ádám, Bláha József, Osztián Gerő, Rédiger Béla és Moldován Gergely tagokból álló bizottságot küldött ki, melynek feladatát tűzte ki az alapszabályok megkésztését, nem különben az egész ügy rendezését.

A kiküldött bizottság az 1882. október hó 29-én tartott közgyűlésnek eljárásáról jelentést tevén, az ügyre vonatkozólag részletes javaslatokat tett. A közgyűlés az alapszabályokat elfogadta és megerősítést végett a belügyminiszteriumhoz beletjesztette, egyuttal akkor a pénztárnoki teendőket Dániel Ferencné bízta meg.

Az alapszabályok 1883. apr. hó 26-ikán 25,200. sz. a. kelt belügyminiszteri rendelettel megerősítettek, s így az 1883. nov. hó 11-ikén megtartott közgyűlés a megerősítés tudomásul vétele után igazgató választmányát megválasztotta, a következő tagokból: Báró Kemény Ödön, öv. Székely Elekné, Damokos Antalné, Csongvay Domokosné, Velits Samuné, Imets Dénesné, Osztián Gerőné, Fekete Ferencné, Puhl Ignác, Rédiger Béla, dr. Wolff Gyula, Veress Sándor, Dániel Ferenc, Lengyel Ádám, Moldován Gergely.

Az igazgató választmány 1883 decz. hó 11-ikén gyűlést tartván, megválasztotta tisztviselőit, s miután felelhetetlen elnök elnök Puhl Ignác nének elhalálozván, helyette öv. Székely Elekné lett az elnök, alelnök dr. Damokos Antalné titkár Moldován Gergely, pénztáros dr. Wolff Gyula. A közgyűléstől nyert megbízás folytán a választmány 1884 jan. 13-án tartott ülésében elhatározta, hogy gyűmölcsöző tőkéje félkamatjával árvákat segélyez, két segélyre pályázatot hirdet, továbbá az alapítványt tevő irókat felkérte, hogy tett ígéreteket beváltani kegyeskedjenek.

Igy az egyet törvényes alapra állva, működését 1884 jan. 1-től megkezdte.

Az alapszabályokból csupán két pontot óhajtok ide iktatni: 1. §. Az egyet neve: Torda Városi Arvaház; czélja: Torda városában árvaházat felállítani és addig is vagyonatlan árvákat anyagi és erkölcsi támogatásba részesíteni.

9. §. Az egyet kettős czéljának elérése

— Oh, papa, mily pompás! Mikor megyünk? — Mihelyt a ház kiadását el tudom intézni, volt a válasz. Tudom, hogy Dartrey segítségemre lesz ebben a dologban.

Azon férfi nevének az említésére, kit Pearl teljes szívvel gyűlt, az aroza ismét elborult.

— Atyám, én nem bíznám meg őtet azzal, mondá hidegen.

— Miért nem? Dartrey egyike a legjobb barátainak, kikkel bírok. — Pearl, én nem tudom elgondolni, hogy miért vagy olyan nagy ellenszenvenvel iránta. Ő elég figyelmes hozzád.

St. Claire ur ingerülten, majdnem haragosan beszélt.

— Igen, — ő elég figyelmes, sőt túl is az, de ő még sem az, a minek látszik, — volt a komoly válasz. Dartrey Clive előtt semmi sem volna szent, hogy a saját céljait elérje; és jaj annak a szerencsétlen teremtsnek, a ki az ő hatalmába kerül!

En tanulmányoztam néha az arcát, és ő engem Dombey és Iiában Carver urra emlékeztet. Meg vagyok róla győződve, hogy ő nem olyan barát, akiben bízni lehessen.

St. Claire ur a leánya beszédére erősen megrettent, és még az ajkai is elfehéredtek.

— Édesem, te előítélettel vagy iránta, mondá hidegen Dartrey nagyon jó ember, és barátom. Kérlek, ne beszélj többet egy róla, a hogy most téved; és bánt és bosszant engem.

— Jól van papa.

Egy ideig mind a ketten hallgattak. St. Claire ur azon törte a fejét, hogy a leánya előtt miképpen tudja elintézni azt a ténny, hogy távolléttik által a mostani szállásuknak Dartrey Clive lesz a lakója, míg a leány maga bensőleg azon örült, hogy nem szükséges többé, hogy szívében az atyja életmódja által okozott szegény helyet foglaljon, miután azzal most már fel kellett hagyni.

— Pearl, még van egy másik dolog, a miről beszélni kívánok veled, folytatá St. Claire ur egy idő múlva. Midőn én itt hagylak, te teljesen egyedül maradsz a világon. Nekem kevés rokonaim vannak, és azok az utóbbi időben kerülnek engemet. A testvérem Ausztriában van és én nem láttam őtet mióta a kollégiumból kikerültünk, midőn ő kiment oda, hogy az atyámnak valami birtokát kezelje. Azt hiszem, hogy azóta meggazdagodott, de hogy megőszült e, vagy agglegény, azt én nem tudom. Azonban, nem hiszem, hogy te kívánnád, hogy tőle függjön az otthonod; és én sem kívánom. Pearl, nekem nincs vagyonom, a mit reád hagyjak, tehát, mielőtt meghalnék, szeretnék téged férjhez menve és a saját otthonodban elhelyezve látni.

St. Claire ur erőfeszítéssel, és kétségesen beszélt, mint ha nem volna biztos a tárgya felett. A Pearl arca egy kissé elpirult, de az a pir mulgony volt, halványan és moraven ült, mint egy márvány szobor, sőt két szemeit az atyja arcára függesztve.

— Egy házassági ajánlatot már kaptam a számomra, folytatá St. Claire ur, Dartrey Clivétől, a ki, mint tudod, rég szeret téged, kérlek, halgass ki — mondá, a mint Pearl szenvedélyes elentmondás kiáltásával fel állott, mert az ő ügye mellett beszélni, érezem, hogy a te boldogságodat biztosítom a jövőben, ő a legrégibb barátom, és az, a kiből leginkább bízhatom; nagy megnyugvásomra és vigasztalásomra szolgálna, ha olyan kezesen hagyhatnák, — tudva, hogy gondoskodva van rólad, — és van a ki örökdíjk felett.

— De nem Dartrey Clive! Atyám kérem, ne hagyjon engemet azon férfinak a gyámsága alatt, a kit annyira gyűlölök és utálok! Atyám azt mondja, hogy előítéletes

végett, a gyűmölcsöző alapítók kamatjának fele részét évenként az alapítók gyarapítására fordítja, az alapítókét nevelik egyuttal a 8., §-ban felsorolt összes jövedelmek. A kamatok másik felére pedig két, vagy több árva gyermek felszolgálására fordították. Ekkor a gyűmölcsöző alapítók 4000 forint volt.

Sajnos, de valóság, ez idő után részvény nem fizetődött be, s egyáltalán semmi lendület sem eszközöltetett azonban a töké érintetlen maradt, s így növekedett tekintélyes összeggel.

Midőn a nő egyleti tagok szeretve tisztelt elnök buzdítása folytán megkezdették működésüket, fillérenként gyűjtöttek, sokan kétkedtek a siker felet, s mire; a fillérek sokszorozódtak, s ki tudja évek múlva, midőn az árvaház létesül, mennyi áldás száll Puhl Ignác nének emléke.

Csongvay Domokosné
a nő egyet 30 éves hivatalnok.

Nyilatkozat.

Olvastam hírlapok után, a belügyminiszter urnak azon leiratát, mely szerint Ugron János, Udvarhely vármegye alispánját hivatalvesztésre ítélte, többféle fegyelmi vétés alapján. Sajnálattal olvastam azért is, mert a fegyelmi vétségek elősorolásának 6-ik pontja alatt ott szerepel nevem is, mint olyanak, ki Ugron János ellen valami olyan panaszt emeltem, a mely panasznak oka szaporította a fegyelmi vétségeknek minősített esetek számát és így az ítéletnek indító okait.

Erre vonatkozólag nyilatkoznom kell a közvéleménynek, Ugron Jánosnak és lelkiismeretemnek a megnyugtatóására.

Nyilatkozatom az, hogy én soha nem emeltem panaszt Ugron János ellen, s ezért panaszoló nem vagyok, mint a hogy azt a leirat mondja.

Okom nem is volt a panaszra.

Történt ugyanis Sz.-Udvarhely városában, az 1896-ik évi októberben tartott országgyűlési képviselői választások alkalmával, hogy együtt jöttünk le mélt. Ugron János alispán ural a szavazati helyről, s együtt beszélgettünk. Én aztán a kormányparti választók szobájának ajtaja előtt megálltam, s hivat meg oda a méltóságos alispán urat is. Erre Ugron János tréfásan, szokásos kedélyeskedő modorával azt válaszolta, hogy hazaárulók közé nem megyen.

Ennyi volt az egész, sem több, sem kevesebb. Ezt a feleletet többen hallottak, kik aztán lármát csaptak, mert sérelmet magyaráztak a feleletből. Pedig ez czélja nem volt. Az egész csak tréfa volt. Ezért én nem is törődtem vele. De mások többször csináltak belőle és velem bizonyították a felelet valóságát, mert a feleletet én hallottam legközelebből.

Természetes, hogy azt tagadnom nem lehetett, a mit többen hallottak.

A mit pedig szóval állítottam, azt irásban is kifejeztem egy nyilatkozatban, melyben az van írva, hogy ha Ugron János tovább nem megyen, senki sem állott volna jót a következményekért.

Ugy van, mert a kedélyek felingerlőd-

ges többé, hogy szívében az atyja életmódja által okozott szegény helyet foglaljon, miután azzal most már fel kellett hagyni.

— Pearl, még van egy másik dolog, a miről beszélni kívánok veled, folytatá St. Claire ur egy idő múlva. Midőn én itt hagylak, te teljesen egyedül maradsz a világon. Nekem kevés rokonaim vannak, és azok az utóbbi időben kerülnek engemet. A testvérem Ausztriában van és én nem láttam őtet mióta a kollégiumból kikerültünk, midőn ő kiment oda, hogy az atyámnak valami birtokát kezelje. Azt hiszem, hogy azóta meggazdagodott, de hogy megőszült e, vagy agglegény, azt én nem tudom. Azonban, nem hiszem, hogy te kívánnád, hogy tőle függjön az otthonod; és én sem kívánom. Pearl, nekem nincs vagyonom, a mit reád hagyjak, tehát, mielőtt meghalnék, szeretnék téged férjhez menve és a saját otthonodban elhelyezve látni.

St. Claire ur erőfeszítéssel, és kétségesen beszélt, mint ha nem volna biztos a tárgya felett. A Pearl arca egy kissé elpirult, de az a pir mulgony volt, halványan és moraven ült, mint egy márvány szobor, sőt két szemeit az atyja arcára függesztve.

— Egy házassági ajánlatot már kaptam a számomra, folytatá St. Claire ur, Dartrey Clivétől, a ki, mint tudod, rég szeret téged, kérlek, halgass ki — mondá, a mint Pearl szenvedélyes elentmondás kiáltásával fel állott, mert az ő ügye mellett beszélni, érezem, hogy a te boldogságodat biztosítom a jövőben, ő a legrégibb barátom, és az, a kiből leginkább bízhatom; nagy megnyugvásomra és vigasztalásomra szolgálna, ha olyan kezesen hagyhatnák, — tudva, hogy gondoskodva van rólad, — és van a ki örökdíjk felett.

— De nem Dartrey Clive! Atyám kérem, ne hagyjon engemet azon férfinak a gyámsága alatt, a kit annyira gyűlölök és utálok! Atyám azt mondja, hogy előítéletes

tek, mert a feleletben többször láttak a valószínűságnál.

Tehát a kedélyek felingerlésére Ugron János okot nem szolgáltatót, mert magaviselete csendes és felelete tréfás volt.

Azt is kinyilatkoztatnom azonban, hogy az említett nyilatkozatot aláírtam, de egyik kormányparti szónóknak, s tekintélyes pártfelemnek azon ígéretére, hogy ez a pártkebelben marad, s mint okiratot helyezik el, jegyzőkönyv gyanánt.

De ez nem így történt. Tovább ment. Ezt az eljárást részéről menti a politikai moral, részéről a jóhiszeműség.

Ezt szintén kötelességem kinyilatkoztatni azért, hogy kitűnjék, hogy én Ugron János ellen párttűzet nem szítottam soha.

Ugy hiszem, hogy ezen nyilatkozatom megnyugtatója a társadalmi és politikai közvéleményt és megfogja nyugtatni méit. Ugron János urat. Nekem nyugodt a lelkiismeretem, hogy az ügy állásáról ilyen felvilágosítást adhattam, a nélkül, hogy kormányparti fel fogással szakítottam volna.

Kolozsvárt, 1897. szeptember hónapja 20-ik napján.

Németh Sándor,
ref. segéd lelkész és tanárj.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, szeptember 21.

— **Katholikus templom a Kővári telepen.** Majláth Gusztáv gróf, püspök, Kolozsvárt léte alkalmával a Kővári telep r. kath. hívei küldöttségileg jelentek meg a plébánián a püspök előtt. A küldöttséget Benel Ferenc, a kolozsvári r. k. egyház választmányi tagja vezette. A küldöttség azzal a kéréssel járult a püspök elé, hogy a Kővári telepen egy r. k. templom építése iránt tegyen kezdeményező lépéseket. A Kővári telep egy városrészszé növekedett, többségben a lakosság között a katolikus egyház hívei vannak. A református hívők részére a telep közelében most épült fel az új templom. A Kővári telepen építendő katolikus templom uralná az egész környéket. Harangjának a hangja egész Hídelve környékére elhallatszanék. A püspök igen szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy közelebbi kolozsvári látogatása alkalmával gyalog fog kirándulni a Kővári telepre, hogy az oda vezető utat ebből a szempontból potosabban megfigyelhesse s ki szemlélje a templom építésre legalkalmasabb helyet.

— **Az Erdélyi Irodalmi Társaság** a nyári szünetek után első főülését vasárnap, e hó 26-án tartja meg a város ház közgyűlési termében. — Főülvsnak Versényi György r. tag érkekezést, Felszeghy Dezső r. tagtól költeményt és Kovács Dezső vendégtől elbeszélést. A főülésétől eltekintve, mint rendesen ezuttal is bizonyára élénk érdeklődés fog nyilvánulni.

— **Tűzoltó torony** a Fellegváron. Kolozsvár város közgyűlése a fellegvári katonasággal egyetértve elhatározta, hogy a Fellegvár ama pontján, a hol zene pavilon van, tűzoltó tornyot épített oly módon, hogy a torony alatt zene pavilon legyen. A belügyminiszter nem fogadta el a tervet, hanem utasította a várost, hogy a pavilontól külön álló torony építtessék, mert ha elég erős alap falakkal építtetik a torony, az esetben a zene nem hallzik, ha pedig gyengébb alappal épül, akkor a tornyot nem bírja meg. E tárgyban holnap után d. u. helyszíni szemle lesz a város s a tűzoltó egyet részéről.

— **Főpásztori intelem.** Majláth Gusztáv gróf, püspök, Kolozsvárt érkekezéskor intelmeket adja ki: Az iskolai év kezdetén nem mulasztatom el, hogy hozzátok ne forduljak, kikre az ifjuság vezése van bízva, mint a tanszékek működő tanítóira, mint a szent helyről a hitet elemzőkre, mint mindkét nemű iskolák feldyolgozó igazgatóira. Nem ismeretlen előttetek, hogy főképen napjainkban a mi és az egyház reménye nem a felúléteknél, hanem az ifjuságban van, mert „kié az ifjuság az a jövő”.

Erről meg vannak győződve maguk az egyház ellenségei, különösen a szabadkőművesek, kik adataiditják leginkább gondjukat, hogy elrabolják az egyház kezéből az iskolákat, felekezeti külfelieké tegyék azokat, kétes hitű, sőt teljesen hitetlen tanítókat állítsanak életre és szóval, könnyekkel és más istentelen módon a szabadelvűség szellemében neveljék az ifjuságot, neveltség, megvetés tárgyává tegyék Istent, a természetfölötti dolgokat, Krisztust, az ő egyházát és ennek intézményeit, eszközeit, fogékony lelkeket jókorán megmérgezzék és így egész életükre képtelenné tegyék az isteni befolyás befogadására. A kevelység szemléje, az a szellem, mely mára paradicsomban öszszűlönkbe, a régi kígyó öltött: „olyanok lesztek, mint az isten” mely már 6000 éve megigézte az emberi szívet, különösen napjainkban hatolt be főleg azok lelkebe, kik modern tudománnyal szolgálnak és hatalmasok, szabadelveknek tartanak.

Higyték el nekem, hogy a liberalizmus semmi egyéb, mint az éssnek és szívnek isten elleni utálatos forradalma: „olyanok lesztek, mint isten”. Az ember üljön a trónon, isten pedig az ő lábainak számolyánál, sőt ha lehetséges, isten és az isteniek teljesen kiirtatnak és az ember, mint új isten, éljen függetlenül, szűflessen isten nélkül, éljen isten nélkül, isten nélkül lépjen házasságra, isten nélkül haljon el, vagyis az ember már ne úgy éljen, mint az örökkévalóság fia, hanem mint magasabb rendű állat.

— **Ifjusági gyűlés.** az egyetemi hallgatóság népes gyűlést tartott tegnap d. u. 6 órakor Imre Sándor elnöke alatt, melyet az Egyetem Rektora is megtisztelt jelenlétével, Polez Rezső indítványára kimondotta a gyűlés okt. 6-ikának megünnepelést. Bodor Antal indítványára az Erdélyrezi Kárpát Egyetemi egyetemi osztályának megalakítását végett 3 tagu bizottságot küldött ki s végül 10 tagu bizottságot választott a nemzetiségi ifjakkal való egyesülés módosztatának megbeszélésére. A gyűlés, mely a legnagyobb rendben s a parlamentáris formák megtartásával folyt le, a rektor elítélésével ért végett.

— **Nyilatkozat.** Megköszönve párt-híveimnek odaadó támogatását, azon hangosztatott vlad megczafolása végett, hogy a Reformpartot egyéni céljaim elérésére akarom kihasználni, az egyetemi kör elnök-jelöltségétől visszalepek. Kolozsvár, 1897. szept. 21. Ifj

Sz. 23478 - 897.

755. 3-3.

Haszonbéri hirdetés.

Kolozsvár sz. kir. város tulajdonát képező Apahida község szomszédságában fekvő „tarcsai praedium” Kolozsvárt a városház közgyűlési termében 1897. évi Október 7-én d. e 10 órakor tartandó nyilvános árverésen 6 évre haszonbérbe adatik.

A bérlet tárgyát képezik:

- A város határán Apahida község szomszédságában fekvő kocsma-ház, ezen a telken levő gazdasági épületek, és a mellette levő 7 holdnyi föld
- Az országúttól jobbra eső 33 holdnyi földterület.
- Apahida községben a bereken levő 5 holdnyi szántó és kaszáló és végül:

d) Ugyanott a községben levő belső puszták telek.
A haszonbéri idő kezdődik 1898. évi Martius 1-én és tart 1904. évi Martius 1-ig vagyis 6 egymásután következő évig.
Kikiáltási ár eddigi évi bérösszeg 451 ft 20 kr., azaz Négyezerötvenegy forint 20 kr.

Az árverés szóbelileg történik, de írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatók az árverés előtt sőt árveréskor is a szóbeli ígért megtételéig.

Ugy a szóval mint írásban versenyzőnek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át kell készpénzben mellékelnie.

Az árverési szerződés és feltételek a városház 7. számú szobájában hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1897. évi szeptember 14-én tartott üléséből.

Szvacsina Géza,
h. polgármester.

Cser-erdő eladás.

Az Unitárius Vallás Közönség Bányabükki erdőségében Kolozsvártól 11 kilométerre, országút mellett, mintegy 40 hold területű cserhántásra alkalmas **cser-erdő eladó.**

Venni szándékozók zárt ajánlataikat f. évi október hó 12-én déli 12 óráig 10% bánatpénzzel ellátva adják be Ladamos (posta) **Albert Dénes** jószágigazgatóhoz

A feltételek vagy ott, valamint Bányabükön **Lőfi Endre** tisztartónál megtekinthetők, a ki a területet is megmutatja, mely ki van jelölve. 763. 2-3.

Vadászat bérbeadása.

A Bányabükki határon a monostori erdő mellett az Unitárius Vallás Közönség tulajdonát képező erdő területen a vadászati-jog 3 évre f. évi október 1-től árverésen kiadatik.

Az árverés megtartatik a helyszínen, a monostori erdő-örök szomszédságában lévő csőszháznál folyó évi október 1-én d. e. 10 órakor, a hol a terület is felmutattatik.

Kikiáltási ár évi 120 ft.

Albert Dénes,
j. igazgató.

764. 2-3.

Kis-Küküllővármegye alispánjától.

Sz. 11335-1897.

762. (2-2)

alisp.

Pályázati hirdetmény.

Az előléptetés következtében megüresedett radnóthi járási orvosi állásra, mely is 500 ft évi törzs-fizetéssel és 200 forint utátalánnyal van javadalmazva, ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom tehát mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kéréseiket az 1883. évi I. t.-cikkben előírt képesítési okmányaikkal, ugyisint az 1897. évi szeptember hó 30-án 80099. számú alatt kelt belügyminiszeri rendelet által megszabott tiszti orvosi vizsga letételét igazoló bizonyítvánnyal fől-szerelve, legkésőbb folyó évi október hó 10-ik napjáig bezárólag illetékes helyre való fölterjesztés végett hozzám nyújtsák be.

Dicső-Szent-Márton, 1897. szept. 9-én.

Gál, alispán.

Nagy-Küküllővármegye alispánja.

Sz. 21910-1897.

767. 1-1.

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Küküllővármegye pénztáránál üresedésbe jött s 800 ft évi fizetéssel és 200 ft évi lakbérrel javadalmazott ellenőri állásra pályázatot nyitok s felhívom a pályázni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 18. §-sa értelmében felszerelt folyamodványukat folyó évi október hó 10-ig a vármegye főispánjához nyújtsák be, egyidejűleg kellően igazolják, hogy megválasztatás esetén szervezeti szabályrendeletünk értelmében 2000 forint biztosítékot képesek letenni.

Szegesvárt, 1897. évi szeptember hó 14.

Somogyi,
alispán.

247-1897. végr.

766. 1-1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezennel közli, hogy a Kolozsvár városi tekintetes kir. járásbíróság 1895. évi 530 kp. és 12465-97. számú végzése következtében Kottai János kolozsvári szabó mester javára oklándi dr. Szabady Lajos járási orvos ellen 42 ft és 133 ft s jár. erejéig 1897. évi augusztus hó 11. napjától járó 6%, kamatai és eddig összesen 58 ft 95 kr-ban bíróilag már megállapított költségek erejéig levonva ebből a folyó évi augusztus 30-án befizetett 100 ftot Oklándon a községi háznál leendő eszközökre 1897. évi október hó 2-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-sa értelmében készpénzfizetés mellett, a legutóbbi ígérőnek becsárón alul is el fognak adatni.

Kelt Oklándon, 1897. évi szept. hó 17. napján.

Lőrinczi Károly,

kir. bír. végrehajtó.

IFJ. PERE ISTVÁN festék-kereskedésében

563.[5-10]

Kolozsvárt,

Hid-utca 29. sz. a postával szemben.

Kapható minden szín-aránylatban a legjobb

Borostyánkő padló lakkfesték.

Parkett padló fénymáz és fényezők.

Spiritusz lakk padlófesték.

Brunolin matt butor beeresztő fapácz.

Különböző kész olajfestékek.

Poloska-, Moly-, Sváb bogár és egyéb rovar-irtók. Festés-hez való kellékek és ecsetárak.

— Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. —

Erdély hegyaljai

saját termései

BORAIMAT

jutányos árakban szállítom

56 lit. feljebb.

Boraim valódiságáért kezességet vállalok!

Megrendelőnek bővebb felvilágosítást nyújt:

768. (1-5)

Balogh Dezső

Magyar-Igen (Alsó-ferhérmegye.) v. áll.: Sárd — M.-Igen.

SOLYMOSY ÉS KÖSCH VOLT RAJKA-FÉLE

Gépgyár és vasöntőde

Kolozsvár, felső-szénutca. Telefon 198. sz.

Megrendelésre készülnek:

Öntvények 5 grammtól 5.000.000 grammig.
Öntött vas oszlopok, lépcsők, rácszatok
legdiszesebb mintákban.

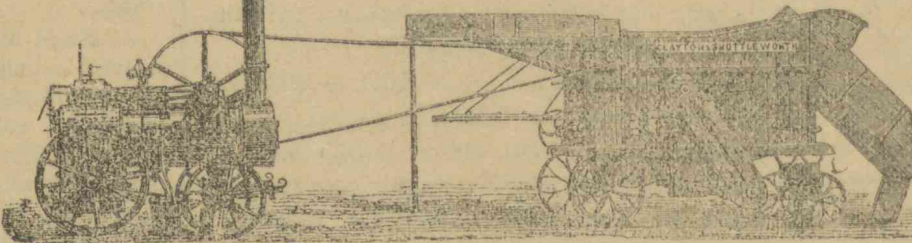
Vas fedélszerkezetek és hidak.

Az összes
gazdasági
gépek
gyári-
raktára.

Gőzgépek és kazánok.

Tervrajzok- és költségvetések.

530. 15-x.

A brassói portland cement-gyár

ajánlja az általánosan kitűnőnek elismert

Portland Czementet

felelősség mellett

folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasúti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Kolozsvárt kapható:

Klemm Pál fakereskedő urnál (Telefon 79.), **Tessitori és Gurisatti** beton-vállalati cégénél és **Szegesváry és Társai** kereskedő urnaknál. 99. (81-x)

BITTÓ REZSŐ

KOLOZSVÁRT

— (uri divat, kalap és fehérnemű kereskedése) —

Főúter 11. szám. (Reil-ház.)

Ajánlja dus választékban berendezett cikkei gyári áron, u. m.: angol- és belföldi kalapok, ingek a legjobb francia szabás szerint a világhírű Schroll-féle schiffonból, gallér, kézelő, zsebkendők, bőrkésztyűk, esernyő, sétabotok, utazó-czikkek, lábtűk, harisnyák és nyak-kendő különlegességekben. Jaeger tanár-féle normál ruházati cikkek füraktára, alsó ingek és nadrágok. Angol esőköpenyek. Kocsitakarók, utazó plaidek. Francia és angol illatszerek. — Szappan és toilette cikkek. 688. 11-24.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

Szolid kiszolgálás és szabott ár!

„Elvem csekély haszonnal nagy forgalmat elérni!”

ADLER SÁMUEL, Belközép-utca sarkán.

Értesitem a nagyérd. közönséget, hogy az alatt jelzett burgonyafajok, u. m.:

Haupe burgonya (fehér)	frt 3.—
Rózsa	frt 3.50
Sárga	frt 3.75

100 kg-ent üzletben kaphatók.

Egyszersmind figyelemztetem a n. é. közönséget, hogy az Erdélyben termelt burgonya a sok esőzés következtében nem oly ép és egészséges, mint az általam árusított Magyarországi komokban termelt burgonya, melyáltal az is különösen kiválik, hogy tartóképesége folytán a téli időnyre is eltehető annélkül, hogy romlásnak lenne kitéve.

Teljes tisztelettel:

738. 8-10

ADLER SÁMUEL, Belközép-utca sarkán.

The Continental
Bodega Company
Valódi hamisítatlan
külföldi borok

• Portbor
• Sherry
• Madeira
• Marsala
• Malaga
• Tarragona
• Legjobb
bevásárlási forrása

Raktár:
SZELE MÁRTON
urnál.
(584. 7-20)

ELSŐ ERDÉLYI
önműködő kötőnélküli redőny-készítő.
Van szerkesztés ajánlani, önműködő, kötő-nélküli vászon és fabetétes len, — valamint vászonkötés valódi cinnad len-vászon

redőnyeimet
és páczolt fehér fenyőfából tetőszerszerinti színben készített ablak-kézi
zsaluimat.
Függőnyeim tartóssága vetekedik a külföldi gyártmányokkal. 585. (7-8)

Munkáimért felelősséget vállalok!
Vidéki megrendelések az ablak méretei beküldése után pontosan teljesítetnek.
Zsalujavitások elvállaltak!
ERNESZT JÓZSEF
Kolozsvárt, kisbaza-utca 11. sz.

Csodálatraméltó hatással bír. Ol, mint semmi más hasonló szer mindenféle rovar, s ép azért az egész világon mint páratlan, dicsértetik s kerestetik. Ismertető jelei:
1. A lepecsételt palack. 2. „ZACHERLIN” név.

Adler Sámuel	Csorba György	Jeney Lajos	Pap Kristóf	Somlyay László	Wolf J. gyógyszer.
Barcsay Manó	Flóra Gyula	Kónya Sándor és	Ifj. Pere István	Szeles Márton	Zsilinszky Antal
Bojái Sándor	Gergely Ferenc	fióküzlete	Papp Antal	Tihanyi R.	B.-Hunyadon:
Boskovics József	Haraszthy Jenő	Kováts P. és fiai	Rosenthal Mihály	Temesvári Károly	Beke J.
Bréver János	Havas Armin	Marusán Bogdán	Rosenthal Samu	Veress László	Schweiger Ferd.
Burger Frigyes	Hirschfeld Sándor	Pap Ernő	Szegesváry és társai	Wertheimer Vilm.	Supka László

továbbá minden nagyobb kereskedésben vannak raktáron, ott, a hol a „ZACHERLIN” plakátok

Szamosújvárt:
Flórian Jakab
Zabulik Jenő
Marecujvárt:
Mendel Izidor
Virág Tamás
250.(11-12)